SWEDISH MUSICAL
LEVANDE
MUSIKARV
HERITAGE

TURE RANGSTRÖM

1884–1947

Mälarlegender

för piano / *for piano*

Emenderad utgåva/Emended edition

Levande Musikarv och Kungl. Musikaliska akademien

Syftet med Levande Musikarv är att tillgängliggöra den dolda svenska musikskatten och göra den till en självklar del av dagens repertoar och forskning. Detta sker genom notutgåvor av musik som inte längre är skyddad av upphovsrätten, samt texter om tonsättarna och deras verk. Texterna publiceras i projektets databas på internet, liksom fritt nedladdningsbara notutgåvor. Huvudman är Kungl. Musikaliska akademien i samarbete med Musik- och teaterbiblioteket och Svensk Musik.

Kungl. Musikaliska akademien grundades 1771 av Gustav III med ändamålet att främja tonkonsten och musiklivet i Sverige. Numera är akademien en fristående institution som förenar tradition med ett aktivt engagemang i dagens och morgondagens musikliv.

Swedish Musical Heritage and The Royal Swedish Academy of Music

The purpose of Swedish Musical Heritage is to make accessible forgotten treasures of Swedish music and make them a natural feature of the contemporary repertoire and musicology. This it does through editions of sheet music that is no longer protected by copyright, and texts about the composers and their works. This material is available in the project's online database, where the sheet music can be freely downloaded. The project is run under the auspices of the Royal Swedish Academy of Music in association with the Music and Theatre Library of Sweden and Svensk Musik.

The Royal Swedish Academy of Music was founded in 1771 by King Gustav III in order to promote the composition and performance of music in Sweden. Today, the academy is an autonomous institution that combines tradition with active engagement in the contemporary and future music scene.

www.levandemusikarv.se

Huvudredaktör/Editor-in-chief: Anders Wiklund
Textredaktör/Text editor: Edward Klingspor
Redaktör/Editor: Magnus Svensson

Levande Musikarv/Swedish Musical Heritage
Kungl. Musikaliska akademien/The Royal Swedish Academy of Music
Utgåva nr 2246-2248/Edition nos. 2246-2248
2023
Notbild/Score: Public domain. Texter/Texts: © Levande Musikarv
ISMN 979-0-66166-718-6

Levande musikarv finansieras med medel från/Published with financial support from Kungl. Musikaliska akademien, Kungl. Vitterhetsakademien, Marcus och Amalia Wallenbergs Stiftelse, Statens Musikverk, Riksbankens Jubileumsfond, Barbro Osher Pro Suecia Foundation, Riksantikvarieämbetet och Kulturdepartementet.
Samarbetspartners/Partners: Musik- och teaterbiblioteket, Svensk Musik och Sveriges Radio.

TILL INGRID OCH CARL GYLLENSTEN
16 APRIL 1920

TURE RANGSTRÖM

"MÄLARLEGENDER"

(DREI LEGENDEN)

Tre musikaliska vignetter till Aug. Strindbergs "Stadsresan"
komponerade för piano

STOCKHOLM 1919

I. Lento improvisato, quasi Notturno.....
II. Vivo moderato, maestoso & poco alla Burla.
III. Andante molto lento, di Legenda .....

Mälar-legender.

"Midsommarafton går in, då en enda och bleknande stjärna drar sig i fästet tillbaks..."

I.

Ture Rangström.

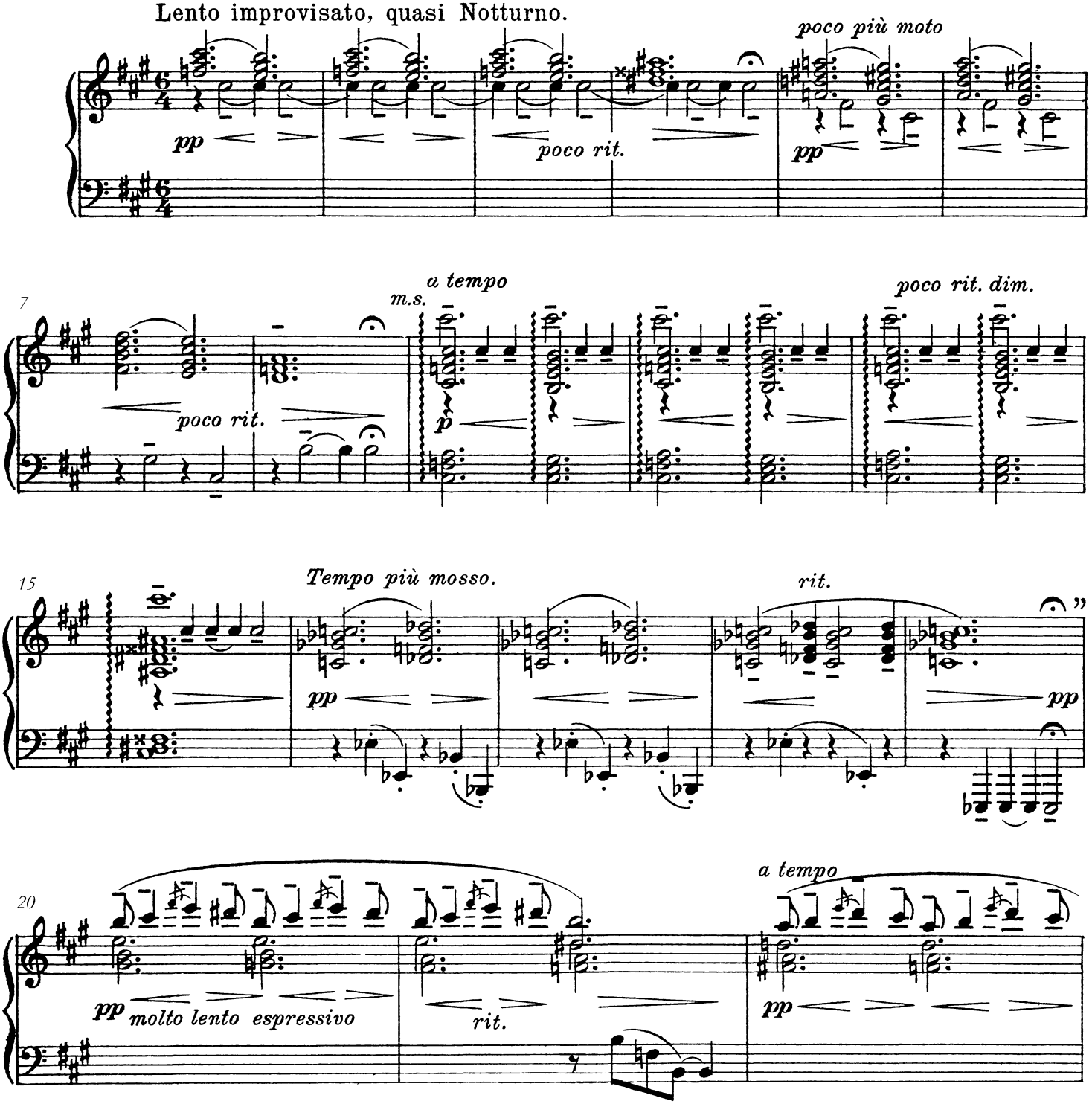

Swedish Musical Heritage, Kungl. Musikaliska akademien, Stockholm 2023. Public domain. www.levandemusikarv.se

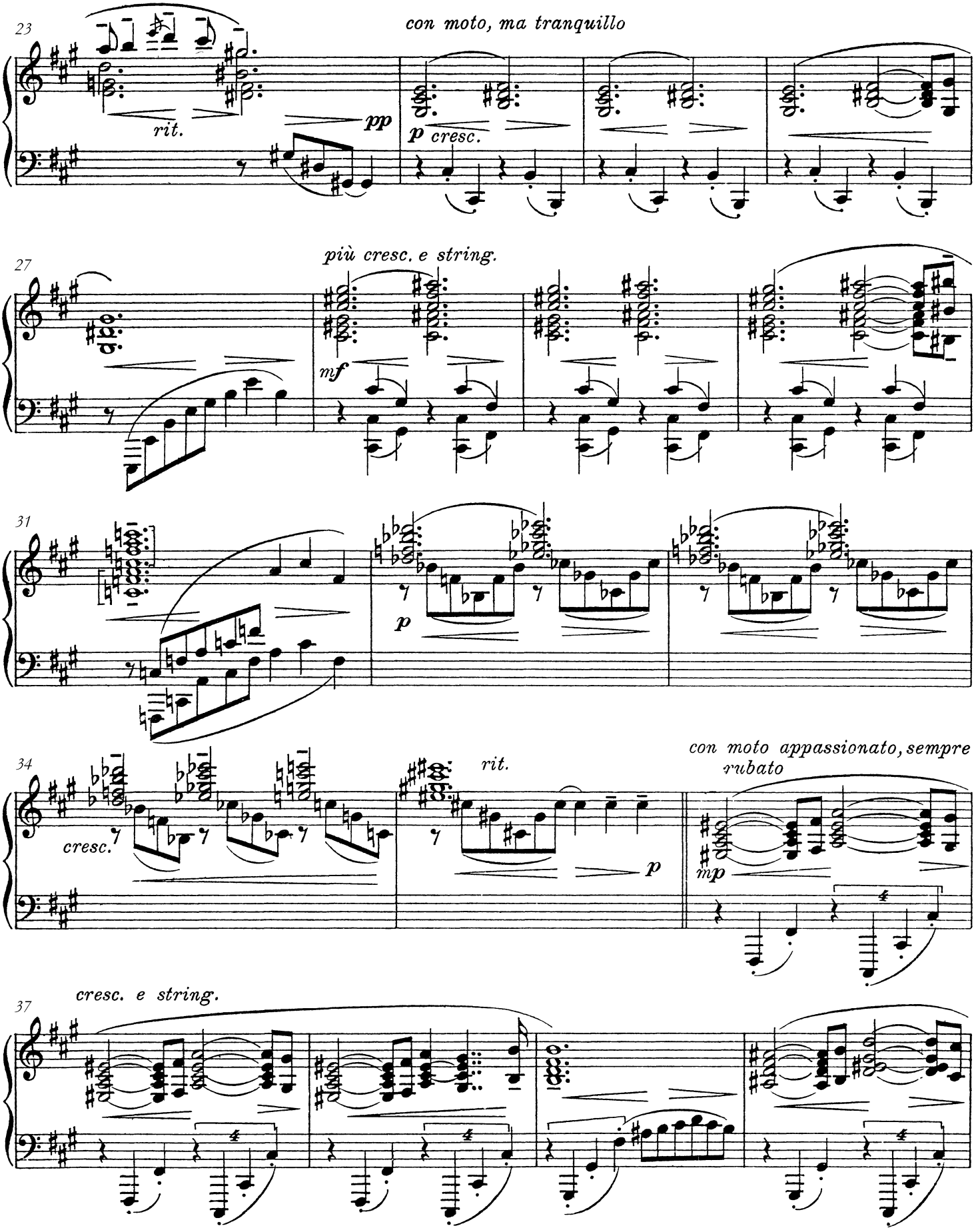
23
con moto, ma tranquillo
rit.
pp
p cresc.
27
più cresc. e string.
mf
31
p
34
cresc.
rit.
p
con moto appassionato, sempre rubato
mp
37
cresc. e string.

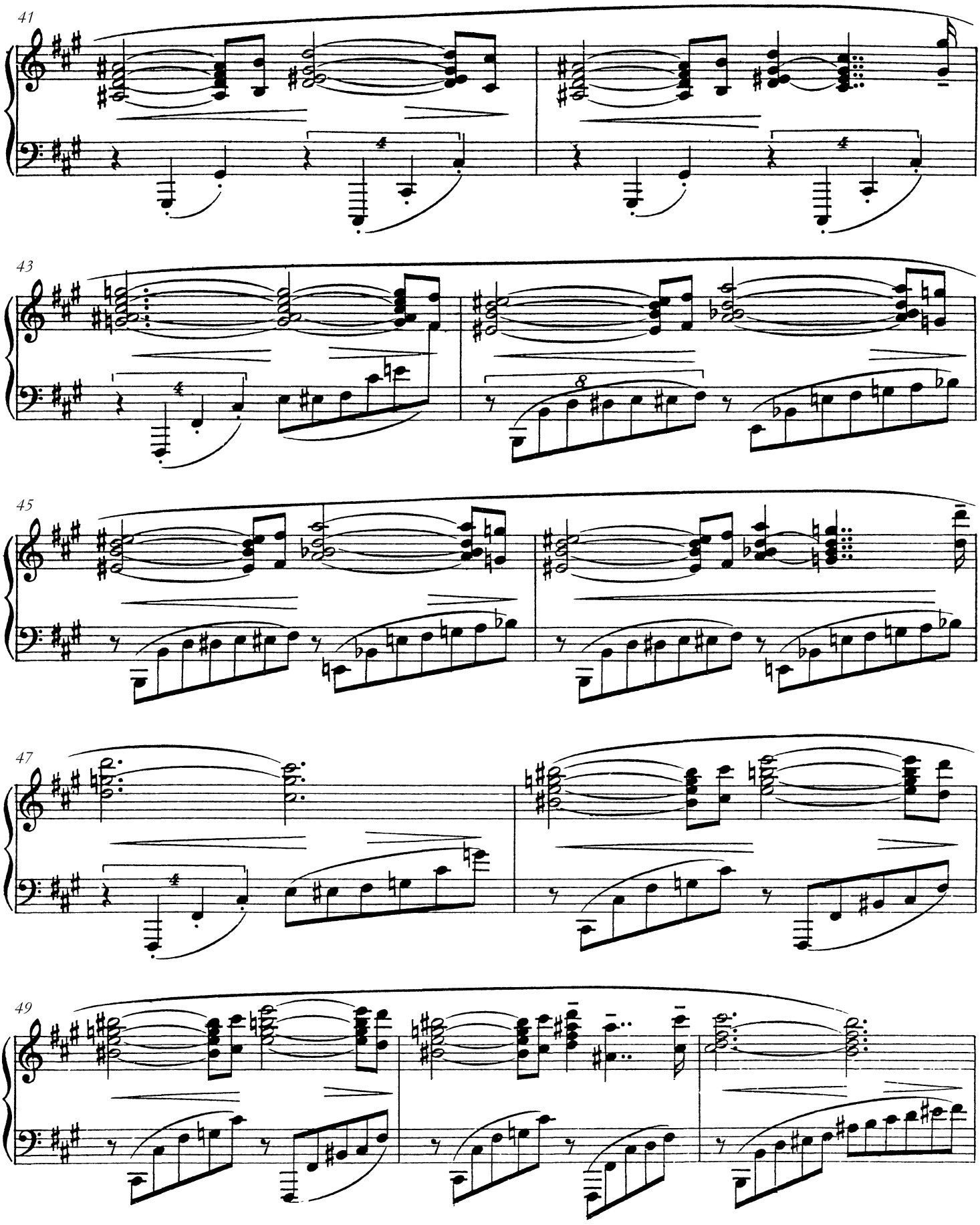
41
43
45
47
49

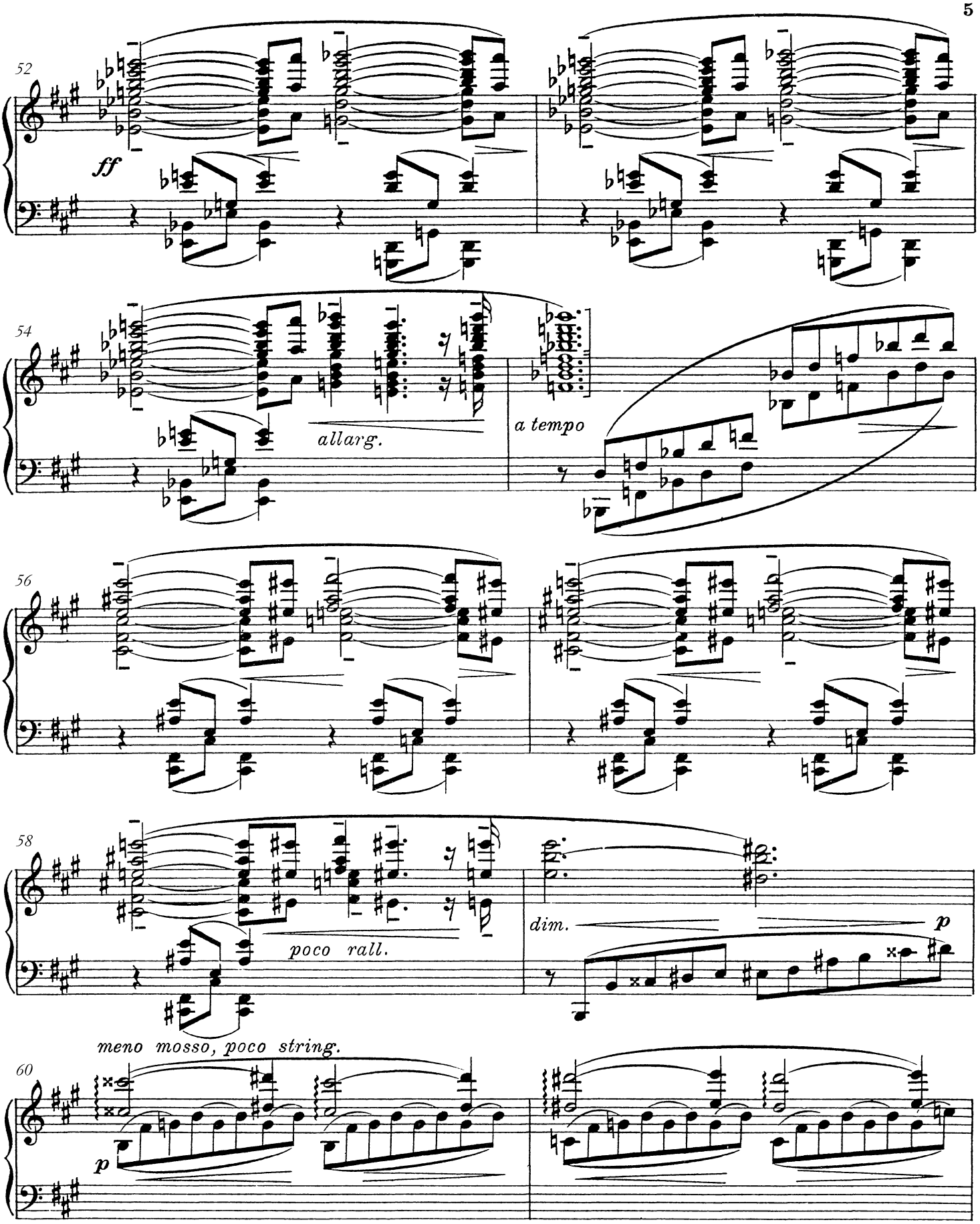
52
ff
54
allarg.
a tempo
56
58
poco rall.
dim.
p
meno mosso, poco string.
60
p

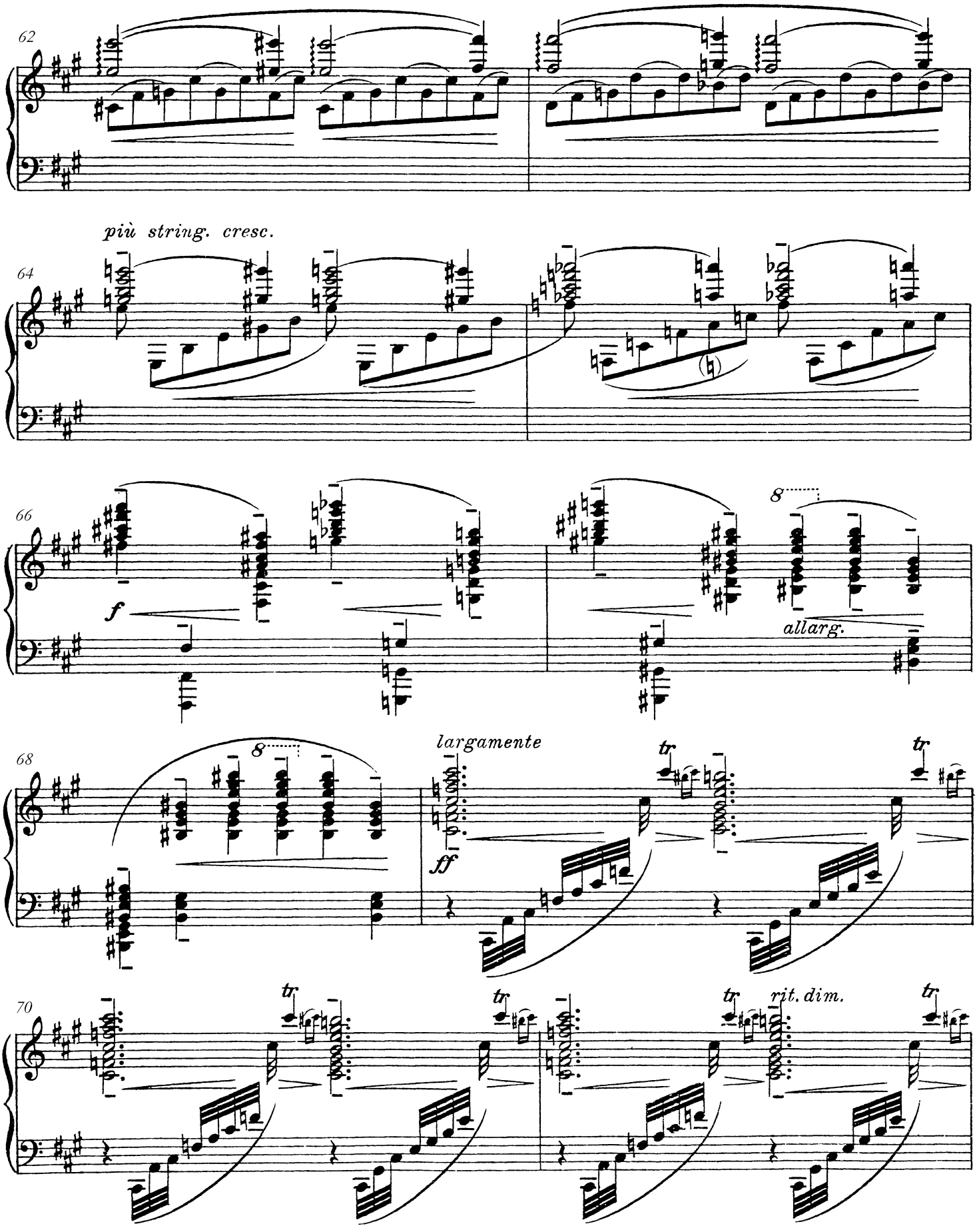
62
più string. cresc.
64
66
f
8
allarg.
68
8
largamente
ff
tr
70
tr
rit. dim.

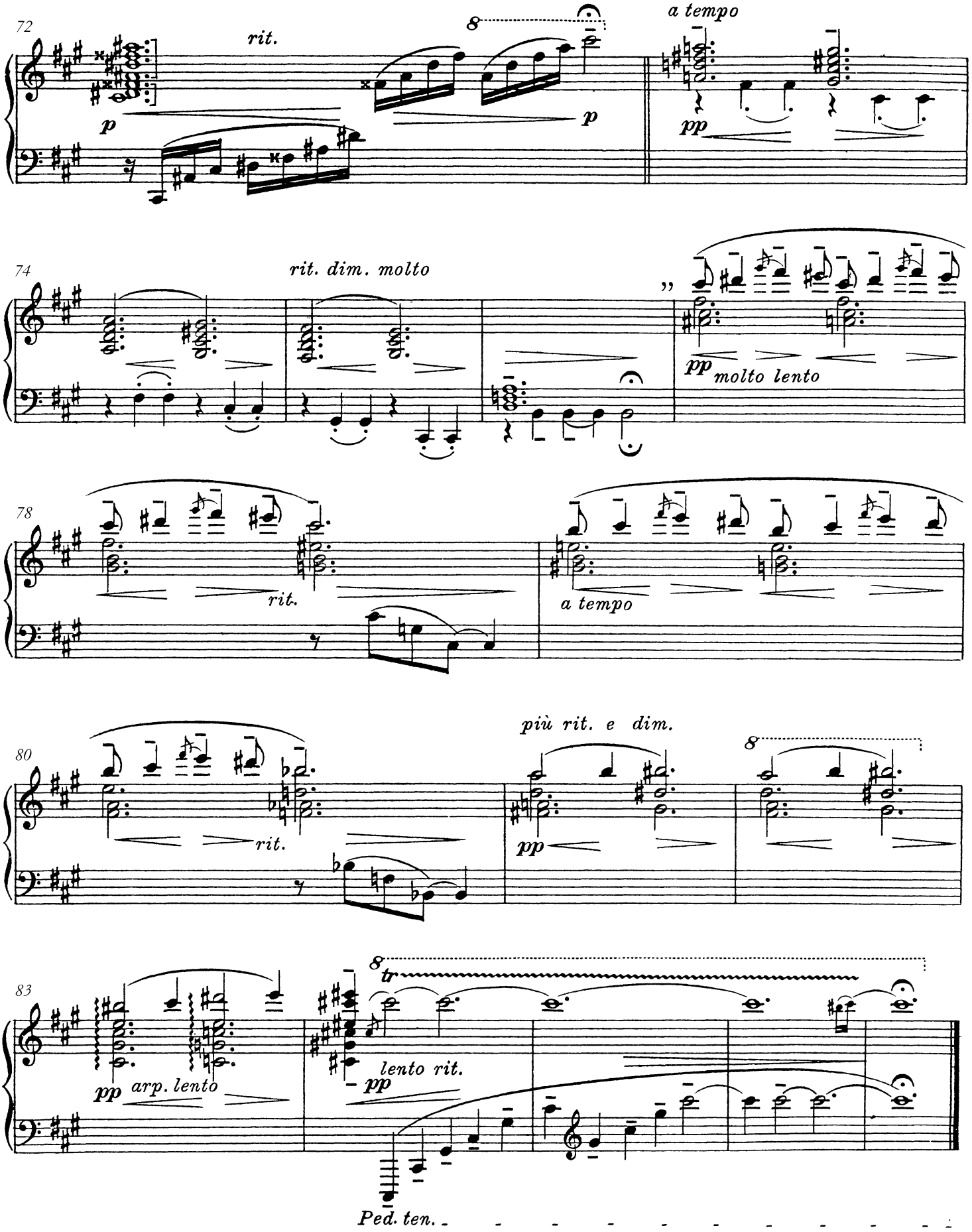
72
rit.
8
a tempo
p
p
pp
74
rit. dim. molto
pp molto lento
78
rit.
a tempo
80
più rit. e dim.
rit.
pp
8
83
8
tr
pp arp. lento
lento rit.
pp
Ped. ten.

"Löfmarknans brokiga stånd
man ser bland majstängers
färgspel..."

II.

Vivo moderato, maestoso e poco alla Burla.

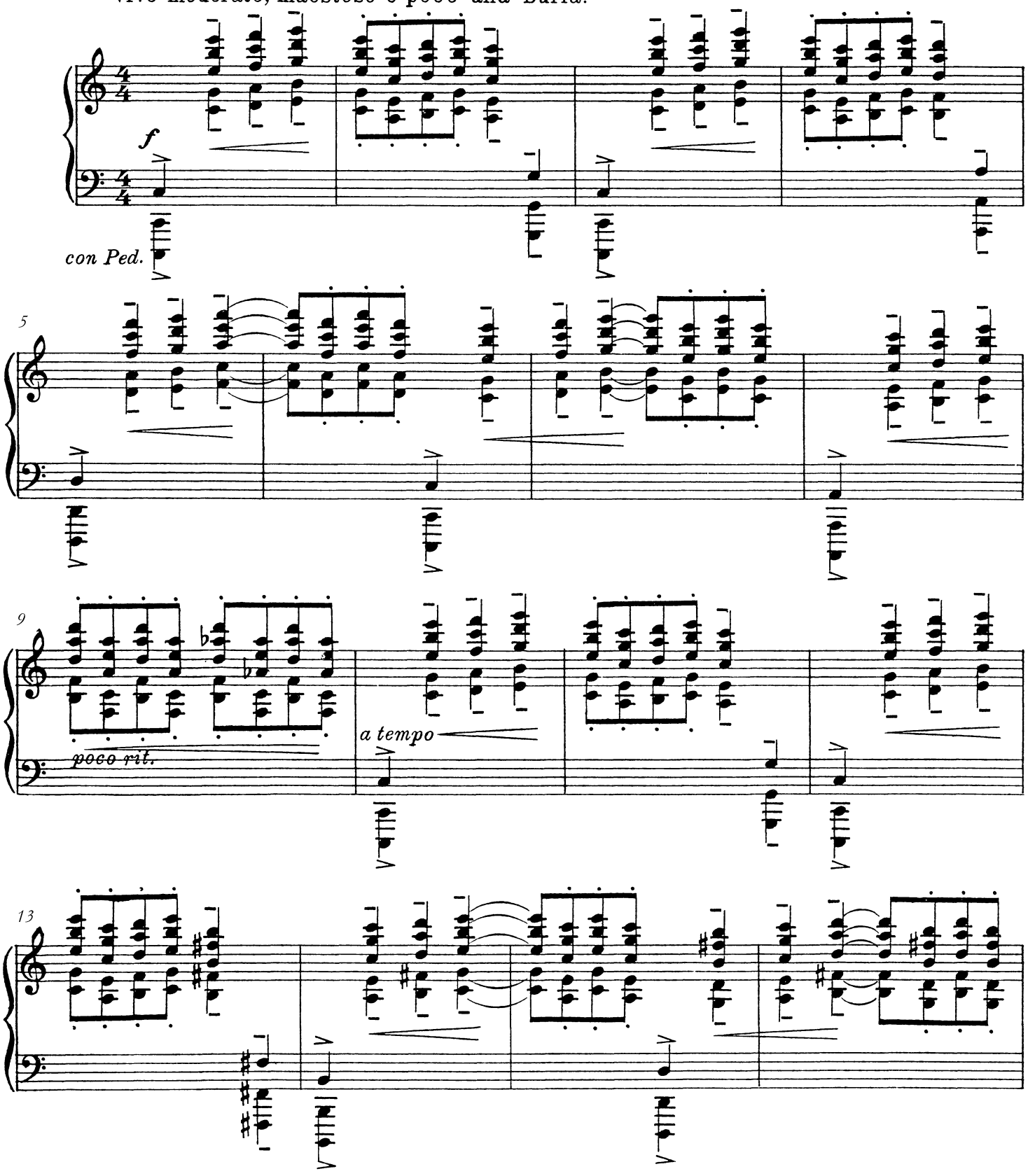

Swedish Musical Heritage, Kungl. Musikaliska akademien, Stockholm 2023. Public domain. www.levandemusikarv.se

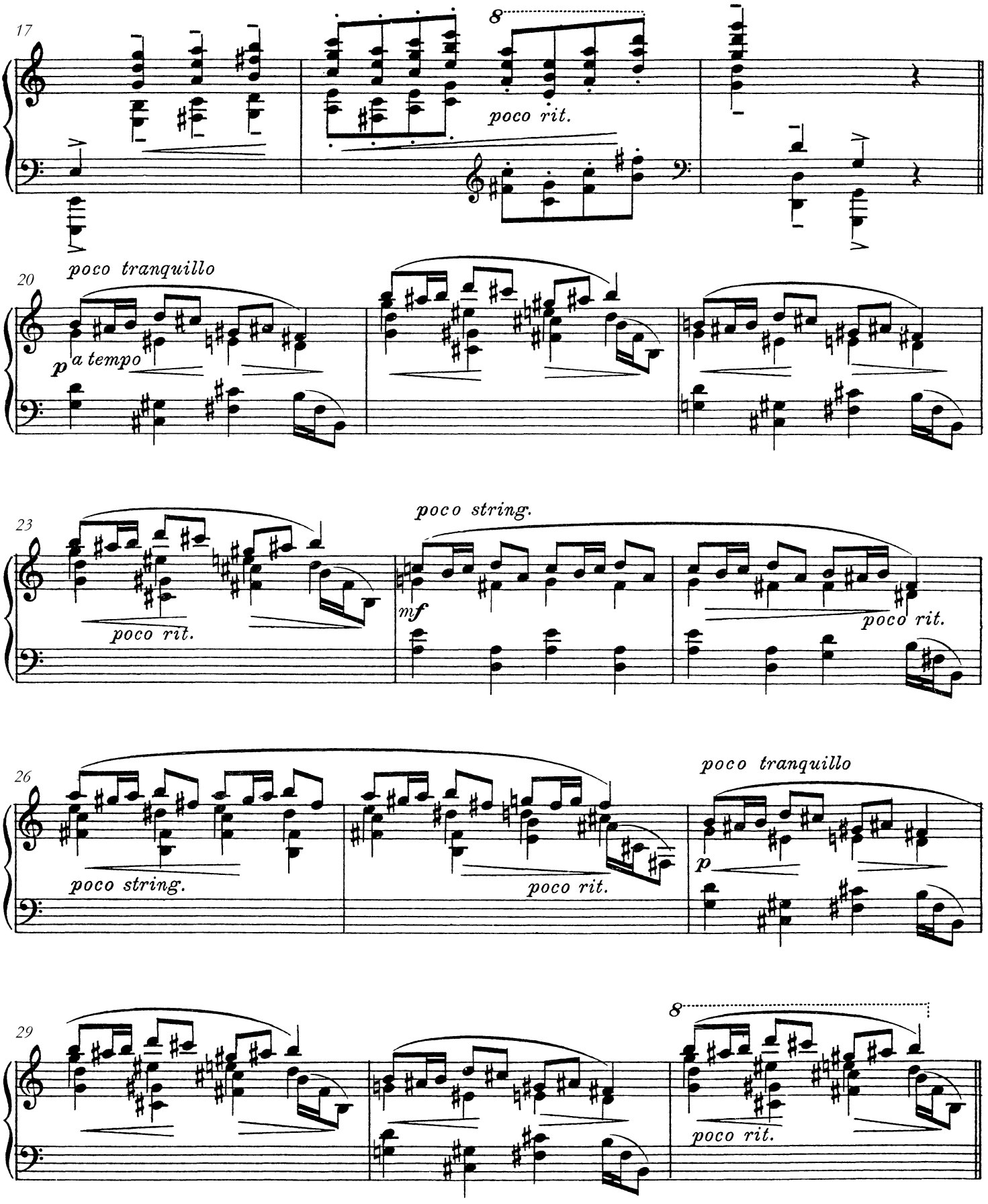
17
8
poco rit.
poco tranquillo
20
p
a tempo
poco string.
23
poco rit.
mf
poco rit.
poco string.
26
poco rit.
poco tranquillo
p
8
29
poco rit.

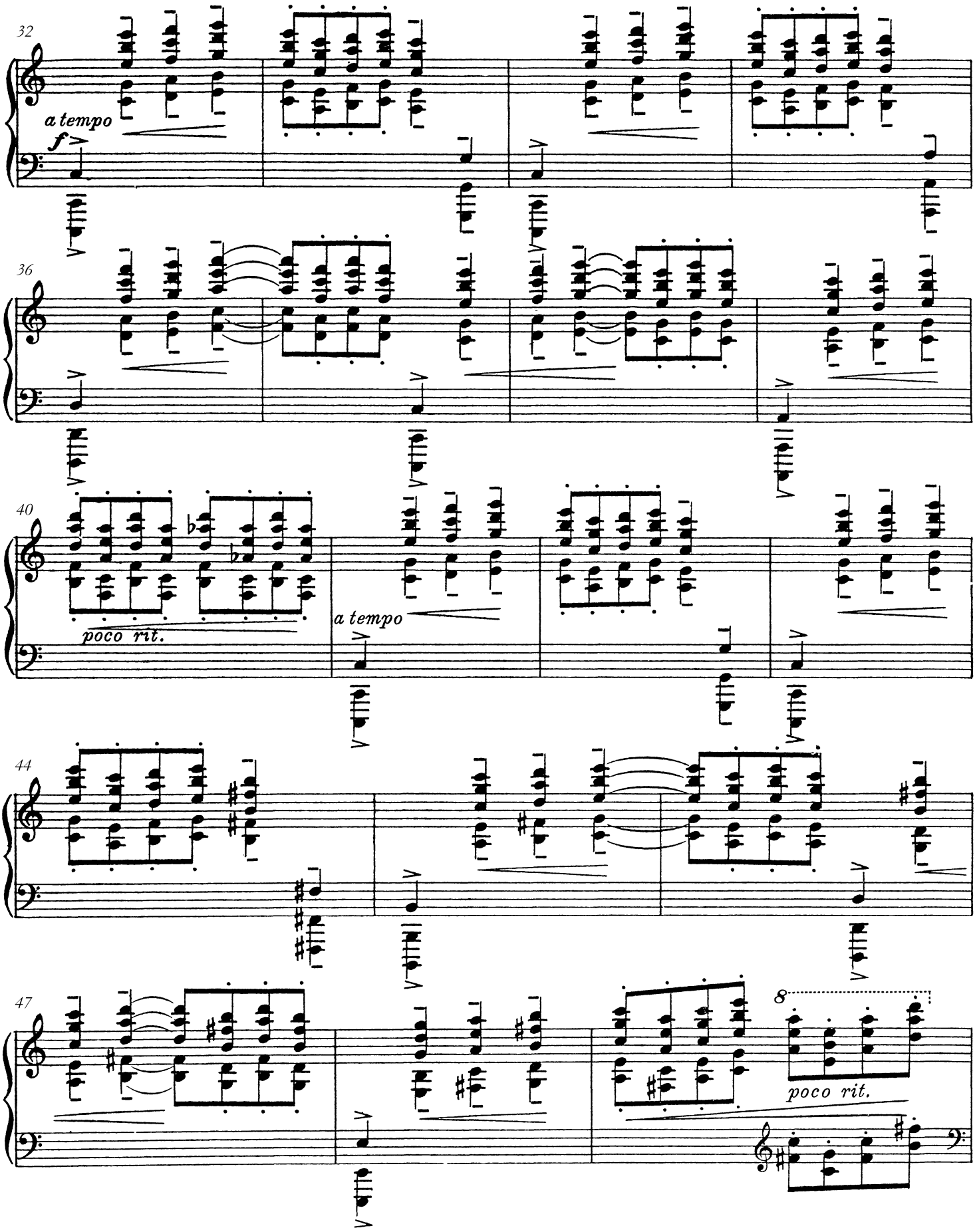
32
a tempo
f
36
40
poco rit.
a tempo
44
47
8
poco rit.

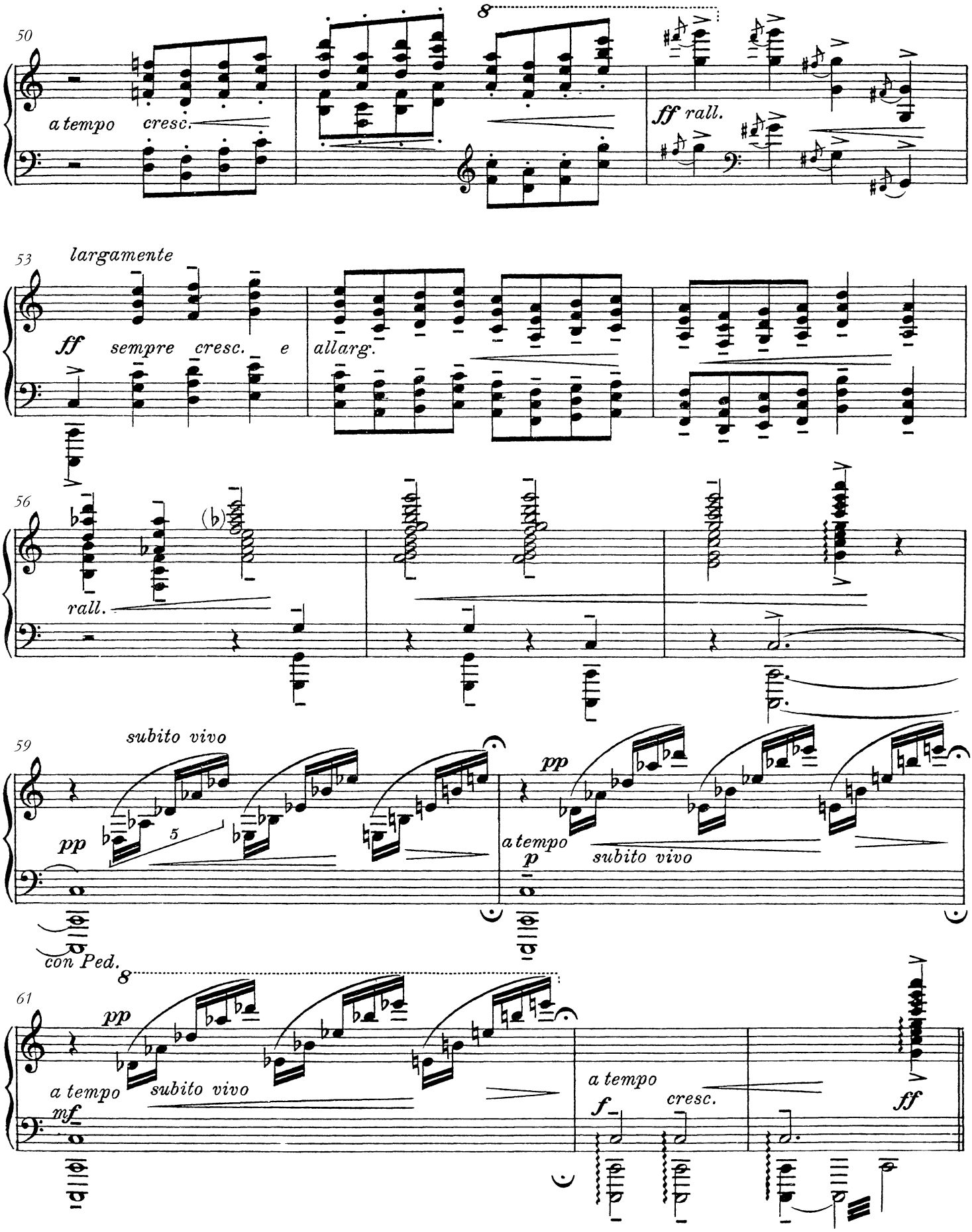
50
a tempo
cresc.
8
ff rall.
53
largamente
ff
sempre cresc. e
allarg.
56
(b)
rall.
59
subito vivo
pp
5
pp
a tempo
p
subito vivo
con Ped.
61
8
pp
a tempo
subito vivo
mf
a tempo
f
cresc.
ff

"Högsommarstillt är i luft och i löf,
på vatten, på marken; söndagens
frid den är lyst på jorden ..."

III.

Andante molto lento, di Legenda.

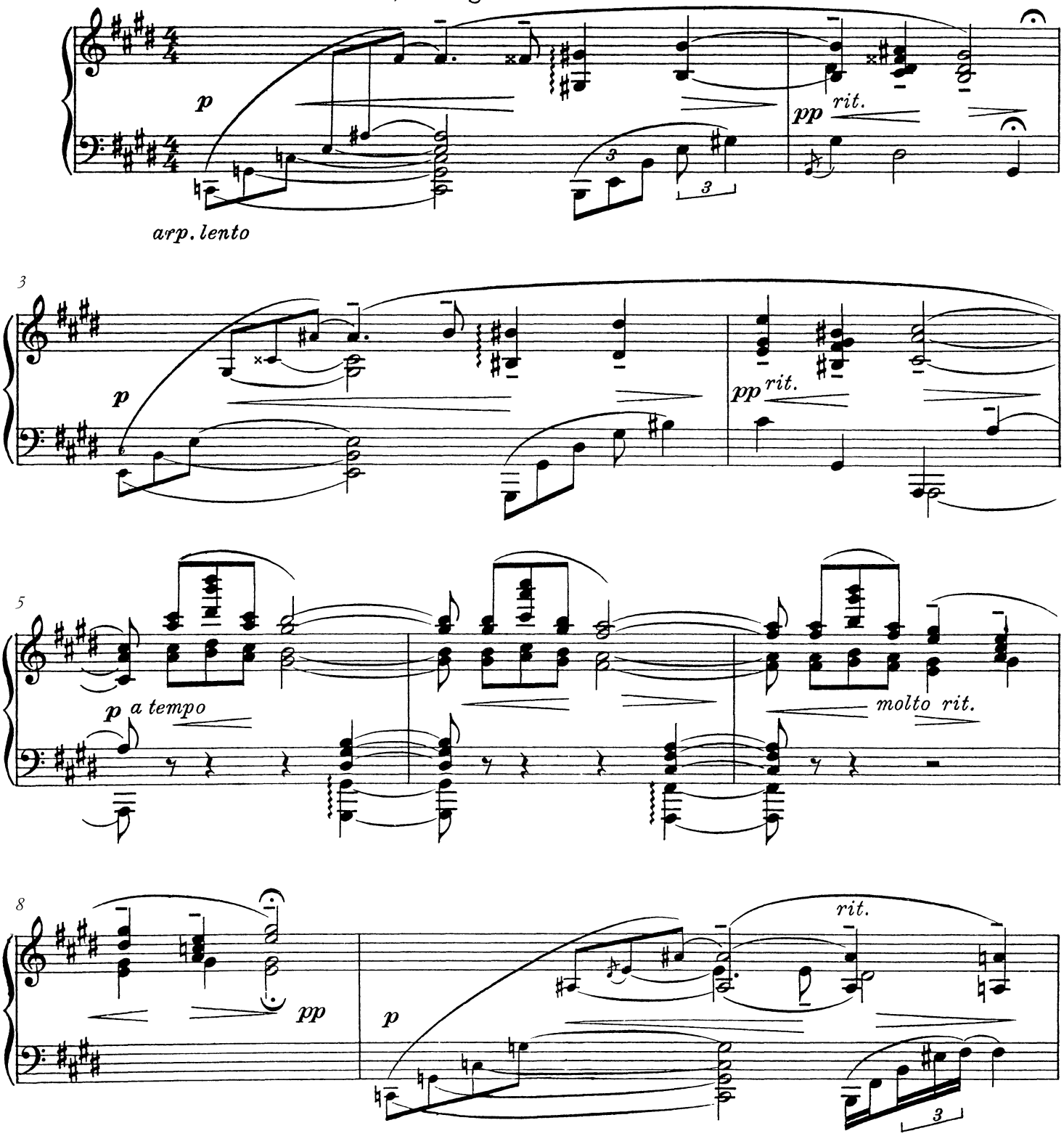

Swedish Musical Heritage, Kungl. Musikaliska akademien, Stockholm 2023. Public domain. www.levandemusikarv.se

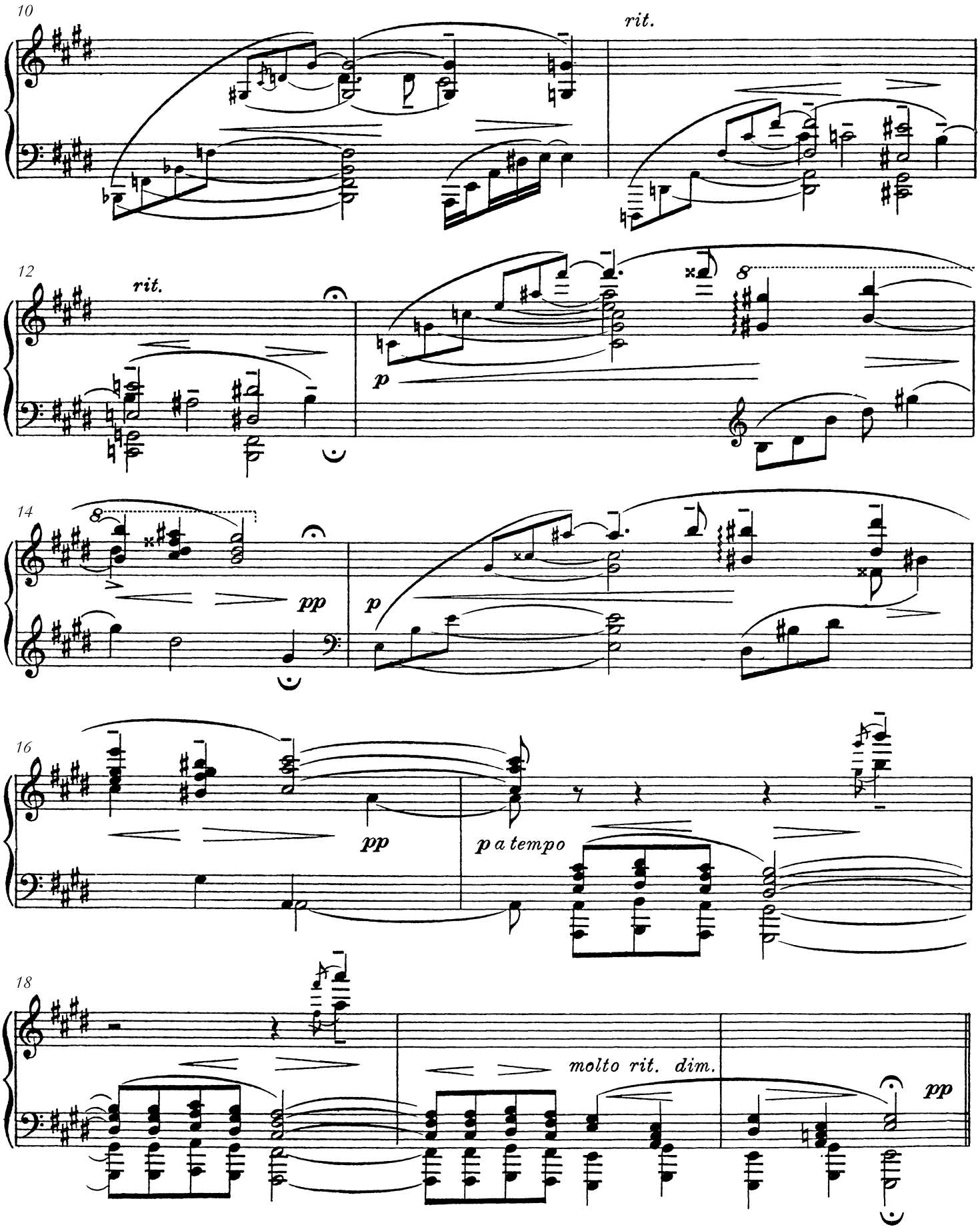
10
rit.
12
rit.
p
14
pp
p
16
pp
p a tempo
18
molto rit. dim.
pp

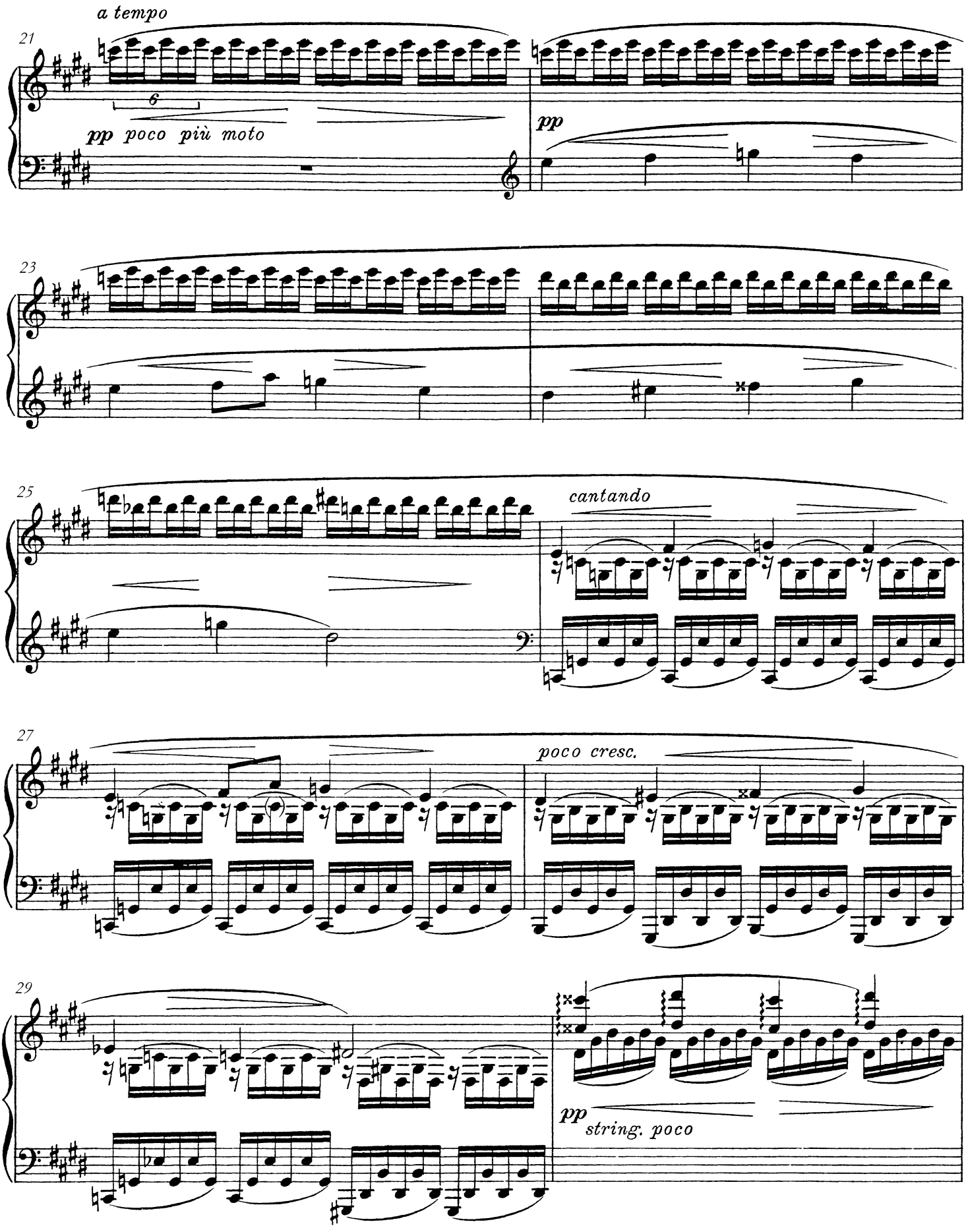
a tempo
21
6
pp poco più moto
pp
23
25
cantando
27
poco cresc.
29
pp
string. poco

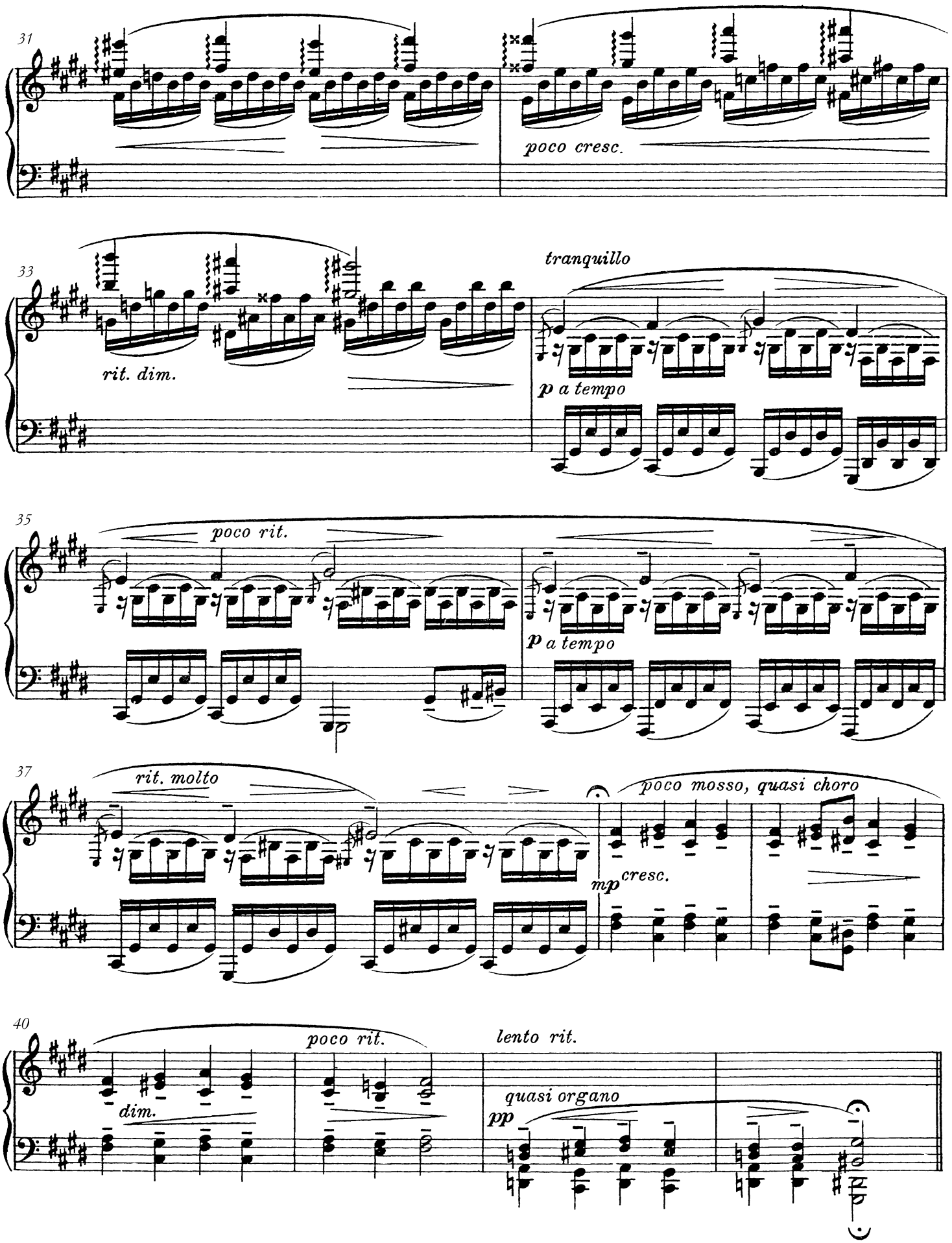
31
poco cresc.
33
rit. dim.
tranquillo
p a tempo
35
poco rit.
p a tempo
37
rit. molto
poco mosso, quasi choro
mp
cresc.
40
poco rit.
lento rit.
dim.
quasi organo
pp

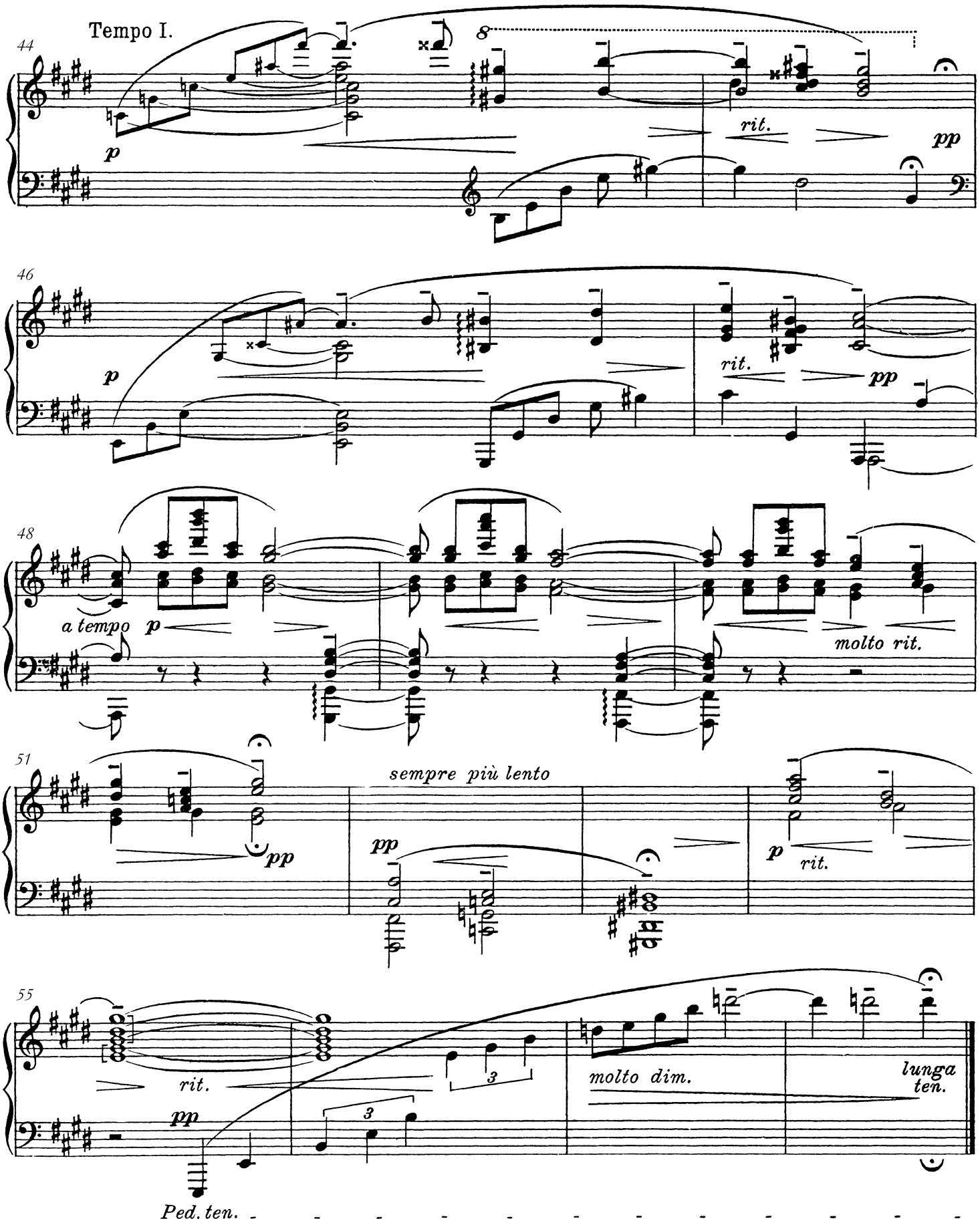
Tempo I.
44
p
rit.
pp
46
p
rit.
pp
48
a tempo p
molto rit.
51
pp
sempre più lento
pp
p
rit.
55
rit.
pp
molto dim.
lunga
ten.
Ped. ten.

Ture Rangström

Genom några av sina nära 250 romanser har Ture Rangström (1884–1947) funnits kvar på konsertscenerna även om de musikaliska modena skiftat. Sånger som ”Vingar i natten” och ”Pan”, båda till texter av Bo Bergman, återkommer ständigt liksom Fröding-tonsättningarna ”Ur Kung Eriks visor”, som ofta görs i den orkestrerade versionen. Men Rangström är också ett av de centrala namnen inom symfonin och operan under det svenska 1900-talets första hälft.

Eftersom han saknade formella studier sökte Rangström aldrig in vid konservatoriet, men han tog privatlektioner i kontrapunkt av Johan Lindegren och under en studieresa utomlands 1905–07 kontaktade han Hans Pfitzner. För sångerna var denna utlandsvistelse av största vikt eftersom han tog lektioner för den wagnerianske pedagogen Julius Hey, något som fick honom att sätta språkmelodin i centrum för sitt komponerande för röst.

Mötet med den åldrade August Strindberg 1909 ledde till att författaren äntligen fann ”sin” tonsättare. Resultatet blev operan *Kronbruden* (1915–16) och de två strindbergska orkesterverken Symfoni nr 1 och *Vårhymn*. Under 1910-talet fann Rangström även Bo Bergmans dikter, den av honom oftast tonsätta poeten.

Efter att ha blivit inbjuden av Wilhelm Stenhammar som gästdirigent för Göteborgs orkesterförening övertog han chefdirigentposten från säsongen 1922/23, men tvingades sluta två säsonger senare. 1925 blev ett krisår som också satte djupa spår i privatlivet med ett upplöst äktenskap som följd.

Under 1930-talet komponerade Rangström en rad partitur för teatern, ett sätt att klara försörjningen under en tid då han fått ett avbräck i sitt arbete som recensent. Ett viktigt verk från 1930-talet är den fjärde symfonin, ”Invocatio”, där det maskspel han ofta använt i sångerna tar sig uttryck i undersökningar av äldre tiders musik. Slutåren dominerades av arbetet på operan *Gilgamesj*, som aldrig fullbordades men som genom John Fernströms insatser kunde framföras 1952.

Under dessa år pågick parallellt ett sångkomponerande som aldrig stannade av. Rangström sökte sig gärna till den unga lyriken, också under sena år. Om Bergman följde honom genom decennierna tillkom också namn som Karin Boye, Pär Lagerkvist och Gunnar Ekelöf. Lyriken ledde honom till en ständigt förnyad diktion där han finner en egen modernitet bortom modernismen.

© *Erik Wallrup*

Om utgåvan

Levande Musikarvs emenderade utgåvor är redaktionellt genomsedda och korrigerade utgåvor av tidigare tryck med kommentarer rörande rättelser och ändringar införda i form av fotnoter. Justeringar av bågar, förtecken, accenter och artikulation som inte har medfört förändrad läsart har utförts utan kommentar.

Förlagan är utgiven av Abr. Lundquists musikförlag, Stockholm, Abr.L. 4941.

På omslaget står: ”Ture Rangström / ”Mälarlegender” / (Drei Legenden) / Tre musikaliska vignetter till Aug. Strindbergs ”Stadsresan” / komponerade för piano / Stockholm 1919.”

Tillkomstår: 1919.

Ture Rangström

With his nearly 250 art songs Ture Rangström (1884–1947) has maintained a presence on the concert stage, despite the shift in musical tastes. Songs such as 'Vingar i natten' and 'Pan', both to texts by Bo Bergman, appear regularly, as do the Fröding settings 'Ur Kung Eriks visor', which are often performed in the orchestrated version. But Rangström is also one of the central figures in symphony and opera during the first half of the 20th century in Sweden.

Having never studied formally, Rangström never applied to the conservatory but took private lessons in counterpoint from Johan Lindegren, and during a study trip abroad in 1905–07 he contacted Hans Pfitzner. This time spent outside of Sweden was particularly important for his songs, as he took lessons with the Wagnerian pedagogue Julius Hey, which prompted him to place melodic language at the centre of his vocal compositions.

His meeting with the aging August Strindberg in 1909 led the author to finally find 'his' composer. The result was the opera *Kronbruden* (1915–16) and the two Strindbergian orchestral works Symphony no. 1 and *Vårhymn*. During the 1910s Rangström also discovered the poems of Bo Bergman, the poet he most often set. After having been invited by Wilhelm Stenhammar to be guest conductor for the Gothenburg Orchestra Society, he took over the post of chief conductor from the 1922/23 season, but was forced to resign two seasons later. 1925 was a year of crisis which affected him profoundly in his private life, with the dissolution of his marriage as a result.

During the 1930s Rangström composed a series of scores for theatre, a way for him to make a living during a time in which he suffered a loss of work as a critic. An important work from the 1930s is his fourth symphony, 'Invocatio', in which the playing with masque he often did in his songs appears in the form of an investigation into music from older periods. The late 1930s were dominated by work on the opera *Gilgamesj*, which was never completed, but which, thanks to the contributions of John Fernström, could be performed in 1952.

During these years there was also a continuous parallel composition of songs which never petered out. Rangström sought out the young lyric even in later years. If Bergman followed him throughout the decades, so too did Karin Boye, Pär Lagerkvist and Gunnar Ekelöf. Lyricism led him to a continuously renewed diction in which he found his own modernity beyond modernism.

© *Erik Wallrup*
Trans. Nicole Vickers

About the edition

Levande Musikarv's (Swedish Musical Heritage's) emendated editions are editorially revised and corrected versions of previously printed material, with comments on the corrections and amendments inserted as footnotes. Adjustments to slurs, accidentals, accents and articulation marks that have not affected the reading have been made without comment.

Originally published by Abr. Lundquists musikförlag, Stockholm, Abr.L. 4941.

Text on the front page: "Ture Rangström / "Mälarlegender" / (Drei Legenden) / Tre musikaliska vignetter till Aug. Strindbergs "Stadsresan" / komponerade för piano / Stockholm 1919".

Year of publication: 1919.